

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **08 Право**
Спеціальність **081 Право**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **Правове регулювання економіки**

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри
правового регулювання економіки

Олег ЛУК'ЯНЧИКОВ

Харків
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри правового регулювання економіки

Протокол № 6 від 17.01.2023 р.

Розробники:

Остапенко О.Г., к.ю.н., доц. кафедри правового регулювання економіки

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Конституційно-правовий та міжнародний захист прав людини» надає можливість поглиблено оволодіти знаннями щодо особливостей правового регулювання конституційно-правового та міжнародного захисту прав. Вивчення дисципліни «Конституційно-правовий та міжнародний захист прав людини» спрямовано на формування у студентів знань про теоретико-правові підходи до концепції прав людини, її доктринальної основи; формування практичних умінь та навичок роботи з міжнародними договорами, іншими міжнародними актами, справами Міжнародного Суду ООН, а також положеннями чинного законодавства України, що визначають механізми захисту прав людини тощо; формування у студентів умінь та навичок вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми курсу на підставі аналізу джерел міжнародного публічного права, зокрема, права ЄС; розвиток у студентів навичок аналітичного мислення, уміння логічно та професійно давати оцінку сучасним міжнародним відносинам у світлі захисту прав людини, обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з проблем, пов'язаних із застосуванням норм, спрямованих на забезпечення захисту прав людини як в Україні, так і за її межами; розвиток правової свідомості та формування правової культури студентів.

Дисципліна «Конституційно-правовий та міжнародний захист прав людини» належить до переліку вибіркових освітніх компонентів циклу професійної підготовки. Вона забезпечує особистий і професійний розвиток студента та спрямована на формування комплексу знань у сфері захисту прав людини, що є необхідною складовою забезпечення ефективного захисту прав людини і громадянина, як в Україні, так і в міжнародній сфері.

Метою дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у сфері захисту прав людини, опанування здобувачами теоретичних знань про сутність та правову природу прав і свобод людини, форми їх реалізації, систему національних та міжнародних засобів захисту прав і свобод людини, формування навичок використання чинних міжнародно-правових норм, принципів та звичаїв; високого рівня правової культури і правосвідомості, а також виховання у студентів правового мислення, подальше розширення і поглиблення світогляду, що є необхідним для практичної діяльності майбутніх спеціалістів.

Головні **завдання** навчальної дисципліни полягають у формуванні у здобувачів системи знань, а також отримання практичних навичок та уявлень, необхідних для здійснення професійної діяльності, засвоєння специфічної фахової термінології, формування професійно грамотної юридичної мови, як важливого компонента правової культури майбутнього фахівця, що дозволить на більш високому рівні в подальшому вивчати інші юридичні науки; розвиток логічного мислення, уміння аргументувати власну позицію, розвиток творчих нахилів студентів; вироблення елементарних навичок дослідницької діяльності; формування правосвідомості та правової культури, ознайомлення з порядком захисту прав людини, формування вмінь і навичок користування нормативно-правовими актами та складання юридичних документів, зокрема, у сфері захисту прав людини.

Предметом навчальної дисципліни є правові процеси у сфері конституційних та міждержавних відносин щодо захисту прав людини, зміст доктрини, основних теорій і концепцій конституційного та міжнародного права у сфері захисту прав людини, поняття та визначення, принципи та норми конституційного та міжнародного права стосовно захисту

прав людини, теоретичні основи правотворчої і правозастосовчої діяльності суб'єктів конституційного права міжнародного права у царині захисту прав людини.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3-4
Семестр	5-8
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Іспит

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Теорія держави та права	Кваліфікаційний іспит за спеціальністю
Конституційне право	
Міжнародне приватне право	
Міжнародне публічне право	

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Результати навчання	Компетентності
Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність бути критичним і самокритичним.

	<p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p>
--	---

	<p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>

<p>Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>
--	---

	<p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>

	<p>Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>
<p>Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>

	<p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p>

	<p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>
<p>Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p>

	<p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>

<p>Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм</p>
--	--

	щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p>

	<p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p>

	<p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p>
<p>Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>

	<p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p>	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

	<p>Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.</p> <p>Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>

	<p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
--	--

	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p>

	<p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
--	---

Програма навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1. Загальна частина

Тема 1. Права людини як фундаментальна концепція та універсальна цінність сучасного глобального правопорядку та національних правових систем.

Становлення прав людини. Покоління прав людини.

Концепції прав і свобод людини. Сучасна ліберальна концепція прав і свобод людини та її імплементація в Україні.

Генезис прав людини.

Тема 2. Права людини у Конституції України: доктринальна основа та правозастосовна практика.

Основні права і свободи людини і громадянина в Україні. Система конституційних прав і свобод людини і громадянина, їх загальна характеристика. Обмеження прав і свобод.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

Тема 3. Нормативні та інституційні гарантії реалізації та захисту прав людини в Україні.

Гарантії конституційних прав і людини і громадянина, їх класифікація. Юридичні (правові гарантії).

Нормативно-правові гарантії: загальна характеристика.

Організаційно-правові (інституційні гарантії): загальна характеристика.

Механізм реалізації, гарантії та захист прав та свобод людини і громадянина в Україні.

Тема 4. Громадянське суспільство України як середовище артикуляції, реалізації та захисту прав людини.

Сутність громадянського суспільства, його структура, ознаки та функції.

Інститути громадянського суспільства: загальна характеристика.

Громадянське суспільство і соціальна правова держава.

Становлення громадянського суспільства в Україні, особливості його формування.

Тема 5. Судова практика як джерело захисту прав людини в Україні. Суди загальної юрисдикції. Конституційний Суд України.

Судова практика як джерело права в Україні.

Судова система України. Суди загальної юрисдикції. Конституційний Суд України.

Практика ЄСПЛ у правозастосуванні.

Змістовий модуль 2. Спеціальна частина

Тема 6. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини: глобальний рівень.

Поняття міжнародно-правових механізмів захисту прав людини. Система міжнародного механізму захисту прав людини.

Основні універсальні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням. Захист прав людини у міжнародних судах та трибуналах.

Право громадян України на звернення до конвенційних органів з захисту прав людини.

Тема 7. Міжнародно-правові механізми захисту прав людини: регіональний (європейський) рівень. Рада Європи, ЄС, ОБСЄ.

Європейська система захисту прав людини. Основні регіональні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням.

Захист прав людини, що здійснюється Радою Європи. Європейський суд з прав людини.

Система захисту прав людини ЄС. Досвід країн ЄС у захисті прав людини.

Захист прав людини, що здійснює ОБСЄ.

Тема 8. Принципи права у механізмах захисту прав людини: європейський досвід та вітчизняна практика.

Європейська доктрина прав людини. Європейські стандарти та специфіка захисту прав людини. Принципи права у рішеннях Європейського суду з прав людини та Суду справедливості ЄС.

Верховенство права як правова доктрина та фундаментальний принцип права. Верховенство права та права людини.

Принципи справедливості, пропорційності, рівності, свободи, гуманізму, добросовісності, розумності, правової визначеності.

Тема 9. Європейський суд з прав людини: статус, прецедентна практика, значення для України.

Правовий статус ЄСПЛ.

Європейська конвенція з прав людини.

Порядок звернення до Європейського суду з прав людини. Підстави звернення до Європейського суду з прав людини. Подання заяви до Європейського суду з прав людини.

Практика ЄСПЛ як джерело права в Україні.

Тема 10. Людиноцентричний вектор реформування національної правової системи України.

Людиноцентризм як теоретико-світоглядний спосіб, що поєднує вчення про людину як визначальну мету і вищу цінність суспільства. Соціальна держава.

Сучасні проблеми нормативного регулювання у контексті розвитку правової аксіології (застосування/скасування інституту смертної кари та гуманізація кримінальної відповідальності). Вплив новітніх медичних технологій на права людини (евтаназія, донорство, штучне переривання вагітності тощо).

Виконання Україною міжнародних зобов'язань у галузі захисту прав людини.

Тема 11. Права людини у сучасній Україні: виклики глобалізованого світу (пандемія, збройна агресія).

Особливості регулювання прав громадян у відповідних правових режимах (надзвичайна ситуація, карантин, пандемія, військовий стан, збройна агресія).

Обмеження прав громадян за таких режимів.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У навчальному процесі використовуються традиційні методи – словесні (розповідь, пояснення, лекція, бесіда, дискусія, у дистанційному навчанні – есе, семінар) (теми 1-11), наочні (показ: ілюстрація, демонстрація презентація) (теми 1-11), практичні (вправи – ситуаційні завдання, кейси, творчі вправи, виконання творчого завдання, виконання індивідуального завдання, у тому числі науково-дослідна робота) (теми 1-11), контрольні (експрес-опитування, письмові контрольні роботи, підсумковий контроль) (теми 1-11) і самостійні (аналіз нормативно-правових актів) (теми 1-11).

Крім того, використовуються діалогічні методи навчання (методи активізації навчально-пізнавальних дій), зокрема, до них належать аналіз конкретної ситуації (теми 1-11), навчально-тематична дискусія (теми 1-11), професійна консультація (теми 1-11), тощо.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує накопичувальну (100-бальну) систему оцінювання.

Контрольні заходи включають:

1) поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати іспит, – 35 балів);

2) модульний контроль, що проводиться у формі контрольної роботи як проміжний

міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

3) підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль знань здійснюється на практичних заняттях шляхом оцінювання рівня володіння студентами теоретичним матеріалом, правильністю виконання ситуаційних (домашніх) завдань, в тому числі підготовка і виступ з доповіддю, який максимально оцінюється в 5 балів. Крім того, поточний контроль включає перевірку успішності виконання самостійної роботи і оцінюється у 5 балів (індивідуальна робота студента, у тому числі науково-дослідна, творчі завдання (презентація)).

Модульний контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи, яка включає тестові завдання та оцінюється максимально в 5 балів за роботу. Такий контроль проводиться 2 рази за семестр (максимально всього 10 балів).

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Експрес-опитування / Вирішення ситуаційних (домашніх) завдань	5*9=45
Письмова контрольна робота	5*2=10
Виконання індивідуального (творчого) завдання	5
Екзамен	40
Максимальна кількість балів	100

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 3 практичних ситуацій (одне стереотипне, одне діагностичне та одне евристичне завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності».

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімум можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімум можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція «Права людини як фундаментальна концепція та універсальна цінність сучасного глобального правопорядку та національних правових систем»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Права людини як фундаментальна концепція та універсальна цінність сучасного глобального правопорядку та національних правових систем»	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми,	
			Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Сучасна ліберальна концепція прав і свобод людини та її декларування в законодавстві України. Генезис прав людини.	перевірка домашніх завдань	
Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства		перевірка домашніх завдань		
Тема 2.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція «Права людини у Конституції України: доктринальна основа та правозастосовна практика».	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Права людини у Конституції України: доктринальна основа та	Активна участь в обговоренні теоретичних	

		правозастосовна практика»	питань теми.	
			Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Обмеження прав і свобод.	перевірка домашніх завдань	
Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства		перевірка домашніх завдань		
Тема 3.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція «Нормативні та інституційні гарантії реалізації та захисту прав людини в Україні»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Нормативні та інституційні гарантії реалізації та захисту прав людини в Україні»	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми	
			Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Механізм реалізації, гарантії та захист прав та свобод людини та громадянина в Україні	перевірка домашніх завдань	
Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства		перевірка домашніх завдань		
Тема 4.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція «Громадянське суспільство України як середовище артикуляції, реалізації та захисту прав людини».	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Громадянське суспільство України як середовище артикуляції, реалізації та захисту	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми	

		прав людини»	Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування	5
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Становлення громадянського суспільства в Україні, особливості його формування	перевірка домашніх завдань		
	Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства	перевірка домашніх завдань		
Аудиторна робота				
Практичне заняття	Проблемна лекція «Судова практика як джерело захисту прав людини в Україні. Суди загальної юрисдикції. Конституційний Суд України».	Активна робота на лекції		
Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Судова практика як джерело захисту прав людини в Україні. Суди загальної юрисдикції. Конституційний Суд України»	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми		
		Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування, написання контрольної роботи за темами 1-5, виконання творчого завдання	5	5
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Правовий статус іноземних громадян, осіб без громадянства, біженців, тимчасово переміщених осіб	перевірка домашніх завдань		
	Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства, підготовка до контрольної роботи за темами 1-5,	перевірка домашніх завдань, написання		

Тема 5.

		виконання творчого завдання	контрольної роботи, результат виконання творчого завдання	
Тема 6.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини: глобальний рівень».	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини: глобальний рівень»	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми	
			Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Основні універсальні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням	перевірка домашніх завдань	
Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства		перевірка домашніх завдань		
Тема 7.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини: регіональний (європейський) рівень. Рада Європи, ЄС, ОБСЄ».	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Міжнародно-правові механізми захисту прав людини: регіональний (європейський) рівень. Рада Європи, ЄС, ОБСЄ»	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми	
Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування			5	

	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Основні регіональні міжнародно-правові акти у галузі захисту прав і свобод людини та діяльність органів, які здійснюють контроль за їх дотриманням	перевірка домашніх завдань	
		Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства	перевірка домашніх завдань	
Тема 8.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція «Принципи права у механізмах захисту прав людини: європейський досвід та вітчизняна практика»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Принципи права у механізмах захисту прав людини: європейський досвід та вітчизняна практика»	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми	
			Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Верховенство права як правова доктрина та фундаментальний принцип права	перевірка домашніх завдань	
Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства		перевірка домашніх завдань		
Тема 9.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція «Європейський суд з прав людини: статус, прецедентна практика, значення для України»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Європейський суд з прав людини: статус, прецедентна практика, значення для України»	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми	

			Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Європейський суд з прав людини та його роль в утвердженні прав. Практика ЄСПЛ як джерело права в Україні.	перевірка домашніх завдань	
		Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства	перевірка домашніх завдань	
	Аудиторна робота			
Тема 10.	Лекція	Проблемна лекція «Людиноцентричний вектор реформування національної правової системи України»	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Людиноцентричний вектор реформування національної правової системи України»	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми	
			Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування, результат виконання індивідуальної роботи	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Виконання Україною міжнародних зобов'язань у галузі захисту прав людини.	перевірка домашніх завдань	
		Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства, виконання індивідуальної роботи	перевірка домашніх завдань	
	Аудиторна робота			
Тема 11	Лекція	Проблемна лекція «Права людини у сучасній Україні: виклики глобалізованого світу (пандемія,		

		збройна агресія)»		
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою «Права людини у сучасній Україні: виклики глобалізованого світу (пандемія, збройна агресія)»	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми	
			Перевірка домашніх завдань, експрес-опитування, результат написання контрольної роботи	5
Самостійна робота				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Обмеження прав громадян у відповідних правових режимах	перевірка домашніх завдань	
		Вирішення завдань-модельних ситуацій, огляд чинного законодавства, написання контрольної роботи за темами 6-11	перевірка домашніх завдань, підготовка до контрольної роботи	
Іспит				40
Разом				100

Рекомендована література

Основна

Закони та підзаконні нормативно-правові акти України:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини. Прийнята 10 грудня 1948 р. / М.Дженіс, Р.Кей, Е.Бредлі. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування. Пер. з англ. К.: “АртЕк”, 1997. – 624 с.
3. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 року № 776/97-ВР. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Статут Організації Об'єднаних Націй та Статут Міжнародного Суду: Міжнародний документ від 26.06.1945 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами)

(Європейська конвенція з прав людини). – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

6. Факультативний протокол до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_f48#Text

Додаткова

7. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. / Л.Р. Наливайко, К.В. Степаненко, Є.М. Щербина. – Дніпро : ДДУВС, 2020. – 260 с.

8. Основи права Європейського Союзу : підручник / [Л.І. Адашис, Т.М. Анакіна, С.М. Вихрист та ін.] ; за заг. ред. Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2020. – 590 с.

9. Конституційне право України : підручник / [Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.] ; за заг. ред. Т. М. Слінько. – Харків : Право, 2020. – 592 с.

10. Міжнародна система захисту прав людини : навч. посібн. / І. А. Шуміло. – Київ: ФОП Голембовська О.О. – 168 с. Разметаєва Ю. С. Доктрина та практика захисту прав людини : навч. посібн. / Ю. С. Разметаєва. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. – 364 с.

11. Міжнародне гуманітарне право. Посібник для юриста / [М.М. Гнатівський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель]; за ред. Т.Р. Короткого – Київ-Одеса : Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016. – 2017. – 145 с.

12. Грушко М. В. Міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права, професора О. В. Бігняка. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 136 с

Інформаційні ресурси в Інтернеті

13. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право загальний курс. – Режим доступу: https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/4231_154-.pdf

14. Верховна Рада України. Офіційний сайт (законодавство). – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

15. Міністерство закордонних справ. Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/>

16. Сайт ПНС ХНЕУ ім. Семена Кузнеця. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9806>